

ผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
The Effects of Learning Management with Historical Method on Critical Thinking Ability and Learning Achievement Topic History on The Ayutthaya Kingdom of Mathayomsuksa 2 Students

นัตยา บัวใหญ่รักษา¹, รุ่งทิwa จันทน์วัฒนวงษ์²

Nattaya BauyairuKsa¹, Rungthiwa Junwattanawong²

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Udon Thani Rajabhat University

²Teacher of the Master Education Program in Curriculum and Instruction, Udon Thani Rajabhat University

Corresponding author. Email: nattaya2533koy@gmail.com

(Received: December 18, 2022; Revised: January 1, 2023; Accepted: January 5, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรอยุธยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนนาโอยามา 2 อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ดำเนินการโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การหาค่าค่าความ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มีความสามารถในการคิดอย่างมี วิจารณญาณคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 22.49 คิดเป็นร้อยละ 56.21 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.60 คิดเป็นร้อยละ 84.00 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.68 คิดเป็นร้อยละ 49.21 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.51 คิดเป็นร้อยละ 83.79 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : วิธีการทางประวัติศาสตร์; ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were: 1) to compare the critical thinking ability on Ayutthaya Kingdom of Mathayomsuksa 2 students who received historical learning management method before and after learning, 2) to compare the learning achievements on the subject of Ayutthaya Kingdom. of secondary school students who have been organized to learn by historical methods before and after learning. The sample consisted of 35 students in the second semester of the academic year 2021, Aoyama 2 School, Pho Tak District, Nong Khai Province. The research was conducted using a one-group pretest-posttest design. The research consisted of 1) learning management plans on historical method, 2) achievement test on critical thinking ability, 3) achievement test on history. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and t-test for dependent samples. Results of this study were: 1) Students who learnt by historical method had the ability to think critically. The mean score before learning was 22.49 or 56.21% and the students had the mean score after learning at 33.60 or 84.0% respectively and the mean score after learning was higher than before learning critical thinking skill at the .01 level. 2) Students who learnt by historical method had learning achievement on history before learning 19.68 or 49.21% and the mean score after learning at 33.51 or 83.79% respectively. The mean score after learning was higher than before learning achievement at the .01 level.

Keywords: Historical Method; Critical Thinking; Learning Achievement

1. บทนำ

ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยพฤติกรรมหรือเรื่องราวของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในอดีตอันส่งผลต่อมนุษยชาติ และสังคมโดยรวมตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคต การศึกษาประวัติศาสตร์จะทำให้มนุษย์รู้จักตนเอง รู้จักความเป็นมาของชาติมีความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ และเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สั่งสมไว้ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้วนำมาเป็นบทเรียนประยุกต์ใช้ในกระบวนการแก้ไขปัญหา และวิกฤตการณ์ต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักจริยธรรม คุณธรรม เพื่อความสันติสุขและพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาประสบปัญหาหลายประการเนื่องจากนักเรียนไม่เห็นความสำคัญ ซึ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและขาดความสามารถด้านทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ได้ดำเนินการจัดสอบประเมิน คุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา (Local Assessment System : LAS) ผลการทดสอบ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอาโอยามา 2 ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปีการศึกษา 2561 จำนวนนักเรียน 35 คน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.06 โดยมีจำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงร้อยละ 62.50 มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ร้อยละ 37.50 และเมื่อจำแนกผลการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สาระประวัติศาสตร์ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิธีการทางประวัติศาสตร์นั้นมีลักษณะเป็นการแสวงหาความรู้ ความจริงตามหลักทฤษฎีที่เป็นวิทยาศาสตร์มีระเบียบวิธีที่เป็นขั้นตอนที่ชัดเจนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ลาว์นีย์ วิทยาอุฒิกุล (2546) ขั้นที่ 1 การกำหนดประเด็นปัญหาที่จะศึกษา ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและหลักฐาน ขั้นที่ 3 การตรวจสอบข้อมูลและหลักฐาน ขั้นที่ 4 ตีความและจัดลำดับข้อมูล ขั้นที่ 5 เรียบเรียงและนำเสนอข้อมูล จากลำดับขั้นตอนของวิธีการทาง

ประวัติศาสตร์นั้นจะเห็นได้ว่า เมื่อเกิดความสงสัยหรือมีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเริ่มต้นด้วยการตั้งประเด็นปัญหา แล้วแสวงหารวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการประเมินคุณค่าและตีความหลักฐาน จะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ หรือสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างมีระเบียบแบบแผน ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ในที่สุด สำหรับครูสังคมศึกษาในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 21 จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการกระตุ้นผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความเข้าใจความรัก และความภูมิใจในชาติของตน

การเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์นั้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้น ควรเป็นวิธีที่สามารถฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ อย่างมีเหตุผล ฝึกการใช้ความเกี่ยวพันระหว่างรายละเอียดกับแบบสรุป ความเข้าใจอย่างกว้างโดยสม่ำเสมอ และให้ประสบการณ์ในการรวบรวมจัดหมวดหมู่ของข้อมูล ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งหมายถึงกระบวนการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบและอธิบายได้ เดรสเซลและเมย์ฮิว (Dressel and Mayhew, 1957) ได้แก่ 1) ความสามารถในการนิยามปัญหา 2) ความสามารถในการเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 3) ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น 4) ความสามารถในการกำหนดและตั้งสมมติฐาน 5) ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล หากผู้เรียนและผู้สอนได้มีการวางแผนและปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ อย่างถูกวิธีจะสามารถส่งเสริมในการเรียนรู้และสามารถพัฒนากระบวนการคิด ซึ่งจะนำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะให้ได้ว่ากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นมีความสอดคล้องกับวิธีการทางประวัติศาสตร์สามารถนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิจักษณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ สามารถนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสมัย เดิมสันเทียะ (2555) ที่เกี่ยวข้องกับสาระประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการวิธีการทางประวัติศาสตร์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบ

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำวิธีสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มาใช้ในการสอนประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการศึกษาว่าการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ อันนำไปสู่การค้นพบความจริงและความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวในอดีต และเป็นการช่วยฝึกความคิดให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีวิจารณญาณ และรู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าความสำคัญขององค์รวมวิชาประวัติศาสตร์ ตลอดจนได้รับความรู้ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างเป็นระบบ คิดอย่างมีเหตุผล อย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์
- 3.2 การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์
- 3.3 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- 3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ที่ 12 มีโรงเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียน จำนวน 9 ห้องเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1 อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 35 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนแห่งหนึ่งในกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษาที่ 12 อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ที่ได้มาโดยสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้การสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ในรายวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 8 แผน แผนละ 2 คาบเรียน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยของแต่ละแผนมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.58-4.63 คุณภาพแผนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ นำแบบทดสอบไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ TAP (Test Analysis Program) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.28-0.72 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-0.73 นำแบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ด สัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่น ของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

3. แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.38 – 0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.41-0.80 และค่าความเชื่อมั่น 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ ก่อนเรียน โดยใช้เวลา 60 นาที ในสัปดาห์แรกก่อนทำการสอน

2. ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมใช้เวลา 16 ชั่วโมง โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อดำเนินการทดลองครบตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา หลังเรียนเป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 40 ข้อซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกันกับก่อนเรียนนำมาสลับข้อและตัวเลือก ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 60 นาที

4. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) หาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC 2) หาค่าความยากง่าย (p) 3) หาค่าอำนาจจำแนก (r) 4) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการบรรยายข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนมีคะแนนเท่ากับ 22.49 คิดเป็นร้อยละ 56.21 และหลังเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.60 คิดเป็นร้อยละ 84.00 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบที่แบบไม่อิสระผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละและการทดสอบที่แบบไม่อิสระของความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	T
ก่อนเรียน	22.49	2.490	56.21	22.85**
หลังเรียน	33.60	2.075	84.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 22.49 คิดเป็นร้อยละ 56.21 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.60 คิดเป็นร้อยละ 84.00 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการ

คิดอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบที่แบบไม่อิสระ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 19.68 คิดเป็นร้อยละ 49.21 และหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 33.51 คิดเป็นร้อยละ 83.79 โดยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มาทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบที่แบบไม่อิสระ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการทดสอบที่แบบไม่อิสระของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ	t
ก่อนเรียน	19.68	1.952	49.21	28.45**
หลังเรียน	33.51	1.931	83.79	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.68 คิดเป็นร้อยละ 49.21 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.51 คิดเป็นร้อยละ 83.79 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบที่แบบไม่อิสระ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. การอภิปราย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการคิดอย่างมี

วิจารณ์จากผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 22.49 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.60 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผล ดังนี้

1.1 ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากโดยเฉพาะกับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ดังที่ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2556) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ซึ่งมีปัญหาและต้องตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา จึงควรปลูกฝังให้กับเด็กตั้งแต่วัยเยาว์ได้พัฒนาความสามารถและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสอดคล้องกับที่ วลัย อิสรางกูร ณ อยุธยา (พานิช) (2555) กล่าวว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนรู้ เพราะ ในการเรียนรู้นั้นไม่ได้

หมายความว่าผู้เรียนจะต้องรับข้อมูลแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้น การสอนที่ดีนั้นจะต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่ครูนำเสนอ ซึ่งจะถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญและเป็นไปตามสภาพจริง อีกทั้ง เดรสเซล เมฮิว (Dressel and Mayhew (1957) ได้กล่าวว่า ครูควรจะสอนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณควบคู่ไปกับวิชาที่ครูสอน เช่น ในวิชาประวัติศาสตร์ เป็นต้นความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ความสามารถในการสรุปอย่างสมเหตุสมผล พบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีค่าเฉลี่ยทุกชั้นตอนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ชั้นตอนอย่างต่อเนื่องโดยการพัฒนาดังกล่าวนี้อาจเกิดจากชั้นตอนต่าง ๆ ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ดังที่ วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา (พานิช) (2555) และชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) กล่าวว่า รูปแบบการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ จัดเป็นรูปแบบหนึ่งที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน และสอดคล้องกับที่ สิริวรรณ ศรีพหล (2553) ได้กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักการตั้งปัญหา การกำหนดสมมติฐาน และคิดหาคำตอบเพื่อพิสูจน์สมมติฐานนั้น ๆ เช่น ในขั้นตีความและสังเคราะห์ เป็นการนำหลักฐานที่ผ่านการวิเคราะห์และประเมินค่าแล้ว มาตีความและสังเคราะห์ว่าหลักฐานใดมีความสำคัญความน่าเชื่อถือ หรือถูกต้องตามเหตุการณ์มากกว่ากัน ซึ่งอาจกระทำโดยการนำหลักฐานหรือข้อเท็จจริงมาพิจารณาพิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นของผู้ศึกษาประกอบแล้วจึงดำเนินการสรุป เป็นต้น (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2550) สอดคล้องกับงานวิจัยของอารียา ศิโรตม (2545) ได้ศึกษาผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา เกตุมณี (2556) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง อารยธรรมของโลกยุคโบราณเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยางฮอมวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารียา ศิโรตม (2545) ได้เปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และกลุ่มที่เรียนแบบปกติ และเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนก่อนและหลังที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการวิจัยได้แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แผนการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และแผนการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการของประวัติศาสตร์ มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.68 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.51 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเองในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐานการวางแผนการศึกษา การรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐาน การวิเคราะห์

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเองในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐานการวางแผนการศึกษา การรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐาน การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลหรือหลักฐาน การตีความและสังเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐาน การนำเสนอผลการศึกษา และการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวนี้ล้วนสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเกิดจากวิธีวิจัยเอกสารและหลักฐานประกอบอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) ได้กล่าวว่า เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ให้ผู้เรียนกำหนดประเด็นปัญหา/ เรื่องที่จะศึกษาด้วยตนเอง 2) ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ ทั้งหลักฐานขั้นต้นและหลักฐานขั้นรอง ในสถานที่ต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด 3) ให้ผู้เรียนนำหลักฐานที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบ ประเมินคุณค่าว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด 4) ให้ผู้เรียนทำการตีความว่ามิอะไรเกิดขึ้น อย่างไร และทำไม และ 5) ให้ผู้เรียนนำผลการศึกษามาเสนอ โดยมีการจัดระเบียบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้มีความน่าสนใจมากที่สุด และการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน การวางแผนการศึกษา การรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐาน การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลหรือหลักฐาน การตีความและสังเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐาน การนำเสนอผลการศึกษา และการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ซึ่งในขั้นการกำหนดปัญหาที่จะศึกษานั้นควรมีความเหมาะสมและมีขอบเขตที่ชัดเจน ดังที่ เปรมวิทย์ ท่อแก้ว (2543) ได้กล่าวว่า ควรมีการตรวจสอบความเหมาะสมของหัวข้อที่จะศึกษา เช่น หัวข้อเป็นความรู้หรือไม่ และหัวข้อเป็นสิ่งที่สามารถศึกษาได้หรือไม่ เป็นต้น และควรมีการกำหนดขอบเขตของหัวข้อที่จะศึกษา เพื่อสร้างความชัดเจนต่อกระบวนการในการค้นคว้า โดยการตั้งคำถามพื้นฐานของประวัติศาสตร์ ได้แก่ ที่ไหน ใคร เมื่อไร และอะไร สอดคล้องกับที่ อาทรร จันทวิมล (2556) ได้กล่าวว่า ควรกำหนดเป้าหมายโดยมีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่าจะศึกษาอะไร มีขอบเขตแค่ไหน โดยกำหนดช่วงเวลา และสถานที่ให้ชัดเจน แต่เนื่องด้วยเนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำหนดอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีสาระสำคัญที่ผู้เรียนต้องศึกษาอยู่หลายหัวข้อ เช่น การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงต้องแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 6 กลุ่มโดยมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อศึกษาความรู้ตามหัวข้อที่สนใจ ซึ่งมีผลทำให้แต่ละกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อที่กลุ่มของตนได้ศึกษาอย่างแท้จริงแต่ในทางตรงกันข้าม ก็อาจเป็นผลทำให้ผู้เรียนบางส่วนยังมีความไม่เข้าใจเกี่ยวกับหัวข้ออื่น ๆ ที่กลุ่มของตนไม่ได้ศึกษา แม้ว่าจะได้รับฟังเนื้อหาจากการนำเสนอของทุกกลุ่มแล้วก็ตาม ในขณะที่การสอนแบบปกตินี้ ครูผู้สอนสามารถสอนเนื้อหาให้ครอบคลุมได้ครบทุกหัวข้อ หรือสามารถหาวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้โดยตรง สังเกตได้จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนแบบปกติ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับใช้กับนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ โดยทุกแผนประกอบไปด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่การเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งในทุกขั้นตอนดังกล่าว ครูผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน แล้วจึงให้ผู้เรียนร่วมกัน

อภิปรายความรู้เพื่อตอบคำถามในใบงาน ซึ่งคำถามส่วนใหญ่ก็เกี่ยวข้องโดยตรงกับเนื้อหาที่ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดมาจากครูในชั่วโมงนั้น

2.2 สอดคล้องกับงานวิจัยของจิราพร ยมนา (2554) ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเก็ต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองกลาง จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเก็ต ของนักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงฤทัย พุฒิคุณเกษม (2557) ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ส33265 วิชาประวัติศาสตร์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ กลุ่มทดลอง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ 1) เพื่อพัฒนาและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา ส33265 วิชาประวัติศาสตร์ 2) เพื่อสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) หัวข้อที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจมากที่สุดมีทั้งสิ้น 4 หน่วยการเรียนรู้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนในรายวิชา ส33265 วิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.78

7. สรุปและขอเสนอแนะ

7.1 ขอเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีหลาย ขั้นตอนต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ มีผลทำให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาสำหรับศึกษาความรู้และปฏิบัติงานค่อนข้างมาก ดังนั้น ครูผู้สอนควรมีการวางแผนในด้านการจัดสรรเวลาที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นการรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานขั้นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลหรือหลักฐาน และขั้นการตีความและสังเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐาน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนต้องใช้เวลาศึกษาข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง

7.1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในทุก ๆ ขั้นตอน ดังนั้น ในช่วงแรกของการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบดังกล่าว ครูผู้สอนควรอธิบายหรือให้คำแนะนำวิธีการ และแนวทางในการปฏิบัติงานแก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง

7.1.3 การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม อาจมีนักเรียนบางคนไม่ให้ความร่วมมือ นักเรียนที่เก่งไม่ยอมรับนักเรียนที่อ่อน นักเรียนที่เรียนอ่อนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือการส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนไม่มีการหมุนเวียนเปลี่ยนตัวแทนผู้นำเสนอ ดังนั้นครูควรอธิบายกระบวนการกลุ่ม ชี้แนะและอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานกลุ่มและผลสำเร็จที่เกิดจากการช่วยเหลือกันในการทำงานกลุ่ม ควรมีการแบ่งหน้าที่ในกลุ่มอย่างชัดเจน รวมถึงการหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กัน เพื่อให้ทุกคนทำหน้าที่สมาชิกกลุ่มได้ทุกหน้าที่และควรให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่มได้ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 จากการสังเกตผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะความสามารถในการนิยามปัญหา ตระหนักถึงสิ่งที่เป็นปัญหา ระบุองค์ประกอบของปัญหา ของเหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ พิจารณาเลือกข้อมูลเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง แยกแยะว่าข้อความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

สามารถลงข้อสรุปอย่างมีเหตุผลจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องส่วนในขั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามได้ชัดเจน ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านการระบุข้อตกลงเบื้องต้นของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

7.2.2 ขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีกระบวนการคิด พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ เกี่ยวกับข้อมูลหรือสภาพการณ์ที่เป็นปัญหา มีการตรวจสอบข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับสมมติฐาน และสามารถตัดสินสิ่งต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล เพื่อนำไปสู่ข้อสรุป อีกทั้งยังมีความสุขสนุกสนานเมื่อได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน และขณะนำเสนอผลงานกลุ่มที่หน้าชั้นเรียน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาผลที่เกิดจากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา เป็นต้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิราพร ยมนา. (2554). ผลการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโป่งน้อย อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). **สอนประวัติศาสตร์ให้เด็กมีความสุข สนุกคิด**. นนทบุรี: สหมิตรพรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิง.
- พิสมัย เดิมสันเทียะ. (2555). การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์จากการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนวิชาประวัติศาสตร์ 331103 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพียงฤทัย พุฒิคุณเกษม. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา 33265 โครงการประวัติศาสตร์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลาวัญญ์ วิทยาวุฒิกุล. (2546). **คู่มือการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย การตั้งถิ่นฐานในดินแดนประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วลัย วิตรางกูร ณ อยุธยา. (2555). **ครูสังคมศึกษากับการพัฒนาทักษะแก่นักเรียน**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2553). **การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
- สุนันท์ สินธพานนท์. (2551). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิควิธีคิด.
- อารีญา ศิโรตม. (2545). **ผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dressel, P. L. & Mayhew, L.B. (1957). **General education: Explorations in evaluation**. 2nd ed. Washington, D.C: American council on education.